

EUROOPA KOHTU OTSUS
29. November 1956. a.*

Kohtuasjas 8/55

Fédération Charbonnière de Belgique, esindajad: Louis Dehasse, Léon Canivet, Pierre Delville ja Henri Goudaillier, keda abistas Liège apellatsioonikohtu (Cour d'appel de Liège) advokaat Paul Tschoffen, ja Belgia kassatsioonikohtu (Cour de cassation) advokaat, Université libre de Bruxellesi professor Henri Simont, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis: 6 rue Henri Heine,

hageja,

Euroopa Söe- ja Teraseühenduse Ülemamet, esindaja: õigusnõunik Walter Much, keda abistas Brüsseli apellatsioonikohtu (Cour d'appel de Bruxelles) advokaat, Université de Louvaini professor G. van Hecke, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis: 2 Place de Metz,

kostja,

mille ese on hageja nõue tühistada Ülemameti 28. mai 1955. aasta otsus nr 22/55 ja Ülemameti teatud otsused, mis tulenevad Ülemameti 28. mai 1955. aasta kirjast Belgia Kuningriigi valitsusele, mis puudutab tasakaalustussüsteemi muutmist (Juornal Officiel, 31. mai 1955.a., lk 753-758),

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president M. Pilotti, kodade esimehed J. Rueff ja O. Riese ja kohtunikud J. S. Serrarens, L. Delvaux, CH. L. Hammes ja A. van Kleffens,

kohtujurist: M. Lagrange,
kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

- Kohtumenetluse keel: prantuse

I Ülemameti õigus kehtestada hinnakiri ja langetada hindasid

Ülemikusätete konventsiooni artikli 8 kohaselt tuleb konventsiooni kolmandas osas sätestatud tasakaalustusmehhanismid kehtestada enne ühisturu loomist. Seega on konventsioonis Belgia siseturg algusest peale allutatud ühisturu mõjudele ainult erimeetmeid kohaldades ja eelkõige tasakaalustussüsteemi kasutusele võttes. Kõnealused meetmed tulenevad sellest, et Belgias on tootmistingimused ebasoodsamad kui teistes ühenduse liikmesriikides.

Hageja selgitas suulise menetluse käigus selle ebasoodsama olukorra põhjuseid. Seda selgitust ei ole vaidlustatud ja Euroopa Kohus peab seda õigeks. Seega Belgias:

1. on geoloogilised tingimused üldiselt tootmiseks ebasoodsamad kui nendes riikides, mille hinnad domineerivad ühisturul, mis nähtub teatud arvu „vähetähtsate” kaevanduste olemasolust;
2. ei ole kaevandustehnoloogia nii arenenud, kuna aastaid ei olnud võimalik teha vajalikke investeeringuid; ning
3. on palgatase kõrgem kui teistes tootjariikides.

Nendel põhjustel on Belgias tootmiskulud suuremad kui mujal, mille tulemusel on hinnad kõrgemad kui teistes riikides. Selleks, et Belgia turu saaks integreerida ühisturuga ja viia hinnad vastavusse, püütakse asutamislepingus seda erinevust kõrvaldada vähendades tootmiskulude erinevust tasakaalustusmaksete abil konventsiooni artiklis 26 sätestatud korra alusel. Selleks, et Belgia sõe hinnad viia vastavusse ühisturu hindadega, sätestatakse selles artiklis Belgia sõe hindade langetamine kõikide kõnealuse sõe tarbijate jaoks, ning määratakse kindlaks tingimused, mida ettevõtjad peavad tasakaalustusmeetmete kohaldamiseks täitma, kuupäev, millest alates tuleb hinnad vastavusse viia, ja mil määral tuleb hindu langetada. Tarbijate huvide kohaselt, mida seega tunnustatakse, tuleb Belgia hinnad langetada umbkaudselt prognoositavate tootmiskuludeni sõltumata Belgia turu kõikumistest. Juhul kui, nagu hageja on soovitanud, hinnad viidaks vastavusse ühisturu hindasid tõstes, mitte Belgia hindasid langetades, siis muutuks tasakaalustusmaksed subsiidiumiks, milleks ei ole põhjust ega vajadust.

Konventsiooni artikli 26 kohaselt viitab olukord, kus tasakaalustamine on põhjendatud, vajadusele langetada Belgia hinnatase enam-vähem kindaksmääratud piirhinnani, mis tuleneb Belgias üleminekuperioodi lõpus prognoositavatel tootmiskuludel põhinevast üldisest analüüsist. Teiselt poolt tuleb märkida, et artikli 26 sõnastus ei sisalda täpset viidet sellele, kuidas hinnad sätestatud piirhinnaga vastavusse viia, s.o. kas hinnad peavad vastavusse viima ettevõtjad ise või peab seda tegema Ülemamet oma volituste piires.

Hageja väitis, et asutamislepinguga on kehtestatud turusüsteem, kus hinnad määravad ettevõtjad ja vastupidise sätte puudumisel peavad seega käesoleval juhul ettevõtjad ise hinna määrama ning juhul, kui neile makstakse tasakaalustusmaksid, peavad nad hinna kehtestama arvestades prognoositavaid tootmiskulusid. Seega ei ole hageja hinnangul välistatud Ülemameti sekkumine hindade kehtestamisel, kuid see on piiratud asutamislepingus, eelkõige selle artiklis 61, selgesõnaliselt sätestatud juhtudega.

Konventsioonis nõutud Belgia hindade langetamine on märkimisväärselt oluline abinõu, mille eesmärk on eriti keerulistes tingimustes valmistada ette Belgia söe liitumine ühisturuga, mis tuleneb ühenduse üldisest huvist söe ühisturg järk-järgult standardiseerida.

Selle väite kohaselt puudutavad ja kuuluvad need eesmärgid üleminekuperioodil peamiselt Belgia söekaevanduste enda kaalutusõiguse valdkonda. Sellist tulemust ei saa aktsepteerida.

Lisaks sellele oleks turumajanduse normaalsesse toimimise tulemuseks, see, et turuhinnad moodustuvad nõudluse ja pakkumuse alusel, mis pidevalt muutuvad. Üleminekuperioodil peavad Belgia söe hinnad olema kindlaksmääratud ja jääma umbes prognoositavate tootmiskulude tasemele. Seda piirhinda, mis määratakse muuhulgas kaevanduste prognoositava tootmistaseme paranemise ja vähetähtsate kaevanduste sulgemisplaanide mõjudel põhineva üldhinnangu alusel, turg ei mõjuta. Kui Belgia söe hinnad sõltuks nõudlusest ja pakkumisest turul, siis ei saaks nende langetamist tagada.

Asutamislepingu artikkel 61 ei ole käesoleval juhul kohaldatav. Selle sätte kohaselt on vahelesekumine lubatud ainult juhul, kui on vaja lahendada turumajanduse normaalsest toimimisest tingitud ülemäärasest tõusust põhjustatud ajutised raskused. Selle artikli kasutamine selleks, et hoida hindu püsivalt kunstlikul tasemel, mis põhineb üleminekuperioodi lõpul prognoositaval tootmiskulude analüüsil, tähendaks, et seda kasutatakse muul kui selle tegelikul eesmärgil. Lisaks sellele ei ole artiklis 61 sätestatud menetlus eriti sobiv selliste hindade kindlaksmääramisel, mis vaadatakse üle prognoositavaid tootmiskulusid puudutavate hinnangute muutudes, kui üleminekuperiood on lõppemas ja plaane juba osaliselt rakendatakse.

Lisaks sellele, tõsiasi, et artiklis nõutakse nõuandekomitee ja nõukogu esialgset arvamust „meetmete põhjendatuse ja kindlaksmääratava hinnataseme kohta” ehk majandusliku otstarbekuse kohta, viitab selgelt sellele, et artikkel ei ole ettenähtud kohaldamiseks seda laadi juhtudel. Käesolev kohtuasi puudutab täiesti erinevat küsimust, nimelt tulevaste tootmiskulude hindamist, arvestades ümberseadmestamise ja moderniseerimisplaanide rakendamisest tulenevat toodangu suurenemist, mis on pelgalt tehniline küsimus. Hinna langetamise määra üle ei saa vaielda, kuna see on juba konventsioonis kindlaksmääratud.

Hageja märkis siiski suulise menetluse käigus, et kui ettevõtjad ei täida kohustust langetada hindu konventsioonis sätestatud piirides, siis võib Ülemamet kasutada kaudseid meetodeid artikli 26 eesmärgi täitmise tagamiseks, nimelt lõpetada tasakaalustusmaksete maksmise ettevõtjatele, kes ei täida oma kohustusi. Kuna see meetod on piisavalt tõhus, ei saa hindade kindlaksmääramist Ülemameti poolt pidada hädavajalikuks.

Euroopa Kohus ei saa selle argumendiga nõustuda, kuna üldtunnustatud õigusnormide kohaselt peab Ülemameti selline kaudne vastuabinõu ettevõtjate ebaseaduslikule tegevusele olema võrdeline selle tegevuse ulatusega. Seetõttu saab Ülemamet vähendada tasakaalustusmaksid ainult sellises ulatuses, milles ettevõtjad ei ole hindu sätestatud piirides langetanud. Käesoleval juhul on ettevõtjatel selgelt kasulik, kui nad võtavad tasakaalustusmaksete vähenemise riski ja eelistavad kasumit suhteliselt liiga kõrgetelt hindadelt kui suurematelt tasakaalustusmakselt, mis vastab hinnaalandile, mida nad on võinud teha, eelkõige seetõttu, et tasakaalustuseks ettenähtud vahendid vähenevad järk-järgult.

Eelnevast tuleneb, et Ülemameti kaudne tegevus, nagu näiteks tasakaalustumaksete vähendamine, on konventsiooni artikli 26 lõike 2 punkti a eesmärgi saavutamiseks ebapiisav.

Nendel asjaoludel tuleb tõdeda, et ainult Ülemameti otsene tegevus saab tagada tasakaalustusega tingimata kaasneva kohese hindade langetamise.

Hageja väitis suulise menetluse käigus, et kuna asutamislepingus ei ole sätet, mis võimaldaks selgesõnaliselt kohaldada kindlaksmääratud hindu, siis ei saa sellist õigust tunnustada sellise laia tõlgendamise teel, mis hageja arvates on seaduse alusel mitteaktsepteeritav. Euroopa Kohus ei jaga seda arvamust, kuna käesoleval juhul on tegemist õigusega, ilma milleta, nagu eespool märgitud, ei saa tasakaalustussüsteem toimida nii nagu sätestatud konventsiooni artiklis 26, s.t. hindade kohese ja kindla langetamise alusel. Euroopa Kohus leiab, et ilma, et toetutaks laiale tõlgendamisele, on võimalik kohaldada selliseid üldtunnustatud tõlgendamise reegleid, mis on aktsepteeritud nii rahvusvahelistes kui ka riiklikes õigusaktides ja mille kohaselt rahvusvahelise asutamislepingu või seadusega sätestatud reeglid eeldavad eeskirju, ilma milleta ei oleks sellel asutamislepingul või seadusel tähendust või ei saaks seda mõistlikul või kasulikul viisil kohaldada. Lisaks sellele on asutamislepingu artikli 8 kohaselt Ülemamet kohustatud tagama lepingus seatud eesmärkide saavutamise lepinguga sätestatud tingimustel. Kõnealune säte reguleerib juhtpõhimõttena asutamislepingu I peatükis määratletud Ülemameti volitused ning sellest tuleb järeldada, et Ülemamet on teatud määral sõltumatu asutamislepingus või konventsioonis, mis on selle lahutamatuks osaks, viidatud eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete rakendamisel. Kuna käesoleval juhul on vaja saavutada konventsiooni artiklis 26 sätestatud eesmärk, siis on Ülemametil õigus, kui mitte kohustus, võtta selles sättes kehtestatud piirides kasutusele meetmed Belgia söe hindade langetamiseks.

Seega eeldab selle ülesande teostamine käesoleval juhul Ülemameti õigust hinnad kindlaks määrata. Tuleb siiski tunnustada, et see õigus piirub ainult eesmärgiga, et Belgia söe tarbijatele tagataks söe hinna langetamine üleminekuperioodi algusest konventsiooni artiklis 26 sätestatud piirides.

Hageja eitas siiski veel seda, et Ülemametil on õigus hindasid määrata, väites, et seda lauset artikli 26 lõike 2 punktis a, mis sätestab, et: "kindlaksmääratud hinnakirja, et saa muuta ilma Ülemameti nõusolekuta", tuleb tõlgendada nii, et see keelab Ülemametil koostada tabelit, mis kinnitaks piiri kuhu maani Belgia söe hinnad tuleb konventsiooni artikli 26 kohaselt langetada. Eelnimetatud säte sellist keeldu siiski ei sisalda, hageja on selle tuletanud kaudselt ja *a contrario*. Selline argument on tegelikult vastuvõetav ainult äärmisel juhul, kui ükski teine tõlgendus ei tundu olevat piisav või sõnastusega, kontekstiga ja eemärkidega kokkusobiv. Kuid see ei ole nii käesoleval juhul, kuna teksti sõnastust selgitab soov, et kõik hilisemad muudatused sõltuksid Ülemameti kinnitusest juhul, kui ettevõtjad on hindu langetanud omal algatusel ning Ülemametil ei ole seega olnud vajadust sekkuda.

Kuigi eelnimetatud kaalutlustest ilmneb, et käesoleval juhul on Ülemamet tegutsenud selgelt oma volituste piires, tuleb siiski kaaluda, kas Ülemamet on oma volitusi hageja suhtes kuritarvitanud, nagu viimane väidab, taotledes struktuurilisi eesmärke ja tuginedes oma tegevuses soovile langetada hindu, kuna söe turustamist mõjutasid vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise ajal teatud probleemid.

Nii tasakaalustamisest tulenev hindade langetamine kui ka selle langetamise määr on sätestatud konventsiooni artiklis 26. Seega ei saa olla küsimus volituste kuritarvitamises, kuna

ainus meede, mida Ülemamet sai artikli 26 eesmärgi täitmiseks võtta, oli just nimelt Belgia söe hindade langetamine. Kuna ei ole tõendeid selle kohta, et Ülemameti otsusega nr 22/55 kehtestatud hinnatase erineb konventsiooni artikli 26 lõike 2 punkti a alusel nõuetekohaselt kehtestatud hindadest, siis ei saa eelnimetatud otsust tühistada volituste kuritarvitamise alusel. Tegelikult isegi kui see oleks tõestatud (mida ei ole tehtud), et Ülemameti tegevus oli ajendatud soovist tekitada struktuurseid muudatusi või vältida turustamisprobleeme hindade langetamise abil, siis püüdis ta pelgalt saavutada seda, mis oleks igal juhul olnud õiguspärase eemärgi järgimise vältimatu tagajärg. Lisaks sellele ei saa kostjale etteheiteid teha selle eest, et ta on aastatel 1952 kuni 1955 püüdnud täiendada 1958. aasta prognoositavate tootmiskulude ligikaudset hinnangut ja püüdnud hankida, nagu ta ka tegi, selleks selgitavaid dokumente. Belgia söekaevanduste tasakaalustussüsteemi uurimise eest vastutava ühiskomitee aruandest ja prognoositavate tootmiskulude hinnangut puudutavatest Ülemameti üksikasjalikest kalkulatsioonidest ilmneb, et Ülemameti üks eesmärke oli langetada Belgia söe hindu konventsiooni artiklis 26 ettenähtud kava kohaselt ja eelkõige kõnealuses sättes kehtestatud piirides. Isegi, kui nende Ülemameti tegevuse põhjuste hulgas, mis on õigustatud, on üks alusetu põhjendus, ei sisaldaks see otsus volituste kuritarvitamist, kuna see ei mõjutaks negatiivselt konventsiooni artikli 26 peamist eesmärki.

Eelnimetatud põhjustel tuleb hakis esitatud esimene ja teine kaebus rahuldamata jätta.

II Müügihindade ja prognoositavate tootmiskulude vaheline suhe

Hageja väitel kuritarvitas Ülemamet oma volitusi, kehtestades hinnad arvestamata prognoositavaid tootmiskulusid üleminekuperioodi lõpus ja esitas sellel eesmärgil avaldatud tabelis keskmise hinna, mis on madalam kui prognoositavad tootmiskulud.

Konventsiooni artiklis 26 on kehtestatud, mil määral tuleb Belgia hinnad ühisturuga vastavusse viia, arvestades, et juhul, kui kehtivad ühisturu hinnad oleksid olnud suuremad kui prognoositavad tootmiskulud Belgias, siis ei oleks olnud vaja Belgia hindasid langetada ligikaudsete tootmiskuludeni, kuna sel juhul oleks hindade vastavusse viimine juba saavutatud.

Enne analüüsimist, kas Ülemamet kehtestas hinnad ettenähtud tasemel, on vaja kaaluda, kas on tõsi, et nagu hageja väidab, Ülemamet asendas ühisturul kehtivad hinnad Ruhri hindadega, arvestamata Ruhri kunstlikult madalat hinnataset ja teiste söebasseinide kõrgemat hinnataset.

Kostja väidab, et soovis kehtestatud piirides vähendada Belgia hindade ja Ruhri hindade vahelist erinevust, kuna Ruhri söebassein on „hinnaliider” ühisturul, mis tuleneb sellest, et selles piirkonnas on tasakaalustussüsteemiga hõlmatud söeliikide osas kõige suurem eksporditav valim.

Mis puudutab arvamuste erinevust, siis leiab kohus, et Ülemamet, kes vähendas Belgia ja Ruhri piirkonna hindade vahelist erinevust ja võttis aluseks Ruhri piirkonna kehtivad hinnad, arvestamata seega nende hindade võimalikku kunstlikku olemust, jättis nende kahe hinnataseme vahele teatud marginaali. Ülemametil oli õigus jätta arvesse võtmata Ruhri hindade võimaliku kunstlikku olemust, kuna küsimus, kas ühisturu hinnas kehtestatakse Ruhri hindade järgi, on faktiküsimus, mis ei sõltu viimase võimalikust kunstlikust olemusest. Kuna Ülemamet ei kehtestanud Belgia hindu Ruhri hindade tasemel, siis tuleb jõuda järeldusele, et hageja on tõendanud, et Ülemameti kehtestatud hinnad olid mõningatel erandjuhtudel madalamad kui need, mida kohaldati teatud teistes, eelkõige Aix-la-Chapelle'i, Nordi ja Pas-

de-Calais söebasseinides. Ainult nendel juhtudel on Ülemamet väidetavalt ületanud ühisturu hinnataseme. Kuid hageja ei ole esitanud ühtegi fakti või asjaolu, mis näitaks, et eelnimetatud juhtudel oleks kõnealuste söebasseinide hinnatase määranud ühisturu hinnataseme. Neil asjaoludel ei saa nõustuda sellega, et käesoleval juhul oleksid Ülemameti kehtestatud hinnad madalamad kui ühisturu hinnad.

Esimene küsimus, mis seega esile kerkib on, kas hindade vastavusse viimisel on Ülemamet, kehtestades Belgia hinnad madalamal tasemel kui varem, kuritarvitanud 1959. aasta tootmiskulude prognoosi, mida ta oli kohustatud tegema, kuna nende kulude tase moodustas artikli 26 alusel piiri tasakaalustussüsteemiga põhjendatud hindade langetamisele.

Eesmärk integreerida Belgia süsi täielikult ja lõplikult ühisturuga täidab kahtlemata asutamislepingu üldist eesmärki, kuid ületab konventsiooni artikli 26 lõike 2 punkti a sätete reguleerimisala, mille kohaselt toimub integratsioon üksnes sel määral, mil Belgia tootmiskulud seda üleminekuperioodi lõpus võimaldavad. Selle perioodi jooksul kohaldatakse artikli 26 lõike 2 punkti a alusel tasakaalustussüsteemi, mis on ajaliselt piiratud. Seega on tasakaalustamine seotud prognoositavate tootmiskulude arengusuunaga, et tagada vastav arengusuund hindades. Võimalik, et üleminekuperioodi lõpus on vajalik tootmiskulude suurem langetamine selleks, et Belgia süsi integreerida lõplikult ühisturuga; selle uue eesmärgi saavutamise sõltub sel ajal kasutatavatest vahenditest, kuid see küsimus ei puuduta konventsiooni artikli 26 lõike 2 punkti a ega seal sätestatud süsteemi. Kui, nagu hageja väidab, Ülemamet oleks kehtestanud hinnad üksnes selleks, et need ühisturu hindadega vastavusse viia ning jätnud arvesse võtmata prognoositavaid tootmiskulusid üleminekuperioodi lõpul, siis oleks selle otsuse puhul tegemist olnud volituste kuritarvitamisega ning see tuleks tühistada. Kuid antud juhul ei ole asi nii.

Hageja ei ole suutnud põhjendada, et kostja kehtestas müügihinnad vastuolus asutamislepinguga, objektiivsete faktidega ja Belgia söekaevanduste huvidega, ning hindas kõnealuse söe 1958. aasta prognoositavaid tootmiskulusid üksnes või peamiselt selleks, et langetada hindasid arvestamata konventsiooni artikli 26 lõike 2 punktis a kehtestatud piirangut.

Osapoolte erinevad seisukohad kohtuistungil, mis puudutavad Belgia söe tootmiskulude hinnangulisi tootmiskulusid üleminekuperioodi lõpul, on seotud üksnes statistiliste teguritega, mille hindamine raamatupidamisarvestuse huvides ei saa kahtluse alla seada vaidlusaluse meetme õiguspärasust eeldusel, et sellest hinnangust ei ilmne, et Ülemamet oleks selle meetme kasutusele võtmisega taotlenud muud kui konventsiooni artikli 26 lõike 2 punktis a määratletud eesmärki.

Isegi juhul, kui kostja on kalkulatsioonide aluse valikul teinud vigu, nagu on ilmnenu vaatlusaasta valiku puhul, ning võib-olla ka amortisatsiooni ja söe kategooriate rühmitamisel, ei saa järeldada, et need vead on iseenesest volituste kuritarvitamise tõestuseks, kui ei ole objektiivselt kindlaks tehtud, et Ülemamet on hoolimatusest või erilisest tähelepanematuses tuleneva õiguspärase eesmärgi eiramise teel taotlenud muid eesmärke kui neid, milleks talle artikli 26 lõike 2 punkti a alusel olid volitused antud.

1958. aasta prognoositavate tootmiskulude kindlaksmääramise osas tundub, et on selge, et, mis puudutab seda, et pigem valiti ceteris paribus võrdlusaastaks 1952. aasta kui 1955. aasta, mil kõnealused otsused vastu võeti, siis 1952. aastal ja varem ettenägematuid tegureid sai eeldada 1955. aastal. Samuti tuleb märkida, et kostja leevendas või vähemalt püüdis

leevendada nende vigade mõju, kas suurendades söe müügihinda või tasakaalustumaksete määra, arvestades palgatõusu ja teatud muid vähem olulisi tegureid. Sama kehtib ka selle kohta, et kostja võttis arvesse 1955. aastal tehtud arvutused, mis puudutavad vähetähtsate kaevanduste reorganiseerimist (vt kaevanduste ühiskomitee aruannet) ja teatud subsiidiume ning ettevõtte uuendamise kulusid amortisatsiooni teel, aktsepteerimata siiski amortisatsioonimäära märkimist ettevõtjate raamatupidamisarvestuses. Sõltumata sellest, kas neid tegureid kaalutakse koos või eraldi, iseloomustavad need kostja põhjendatud soovi ja tahet hinnata üleminekuperioodi lõpus prognoositavaid tootmiskulusid veelgi täpsemalt.

Mis puudutab söe jaotamist või „rühmitamist” liigi ja kategooria alusel, siis nõustuvad osapooled sellega, et sütt on võimalik jaotada ka üksnes kategooria alusel. Enne otsuse tegemist 16. juulil 1956. aastal ning, vaatamata osapoolte teatud reservatsioonidele, esitasid osapooled ühise kokkuleppe alusel arvu, mis on kõikide kategooriate keskmine; hiljem esitasid osapooled nende reservatsioonide alusel arvud, mis tuginevad uutel rühmitustel, mis on nii erinevad, et neid on keeruline, kui mitte võimatu, võrrelda. Erinevate rühmitusemeetodite vastavaid eeliseid lähemalt analüüsivõimata tuleb siiski järeldada, et nende üksikasjalikust uurimisest ei ilmne, et kostja oleks oma meetodi valiku tõttu jätnud arvesse võtmata 1958. aasta prognoositavate tootmiskulude keskmisest näitajast tingitud piirangut ja jõudnud tulemusele, mis on vastuolus Belgia söehindade lähendamisega ühisturu hindadele.

Eelnimetatud põhjustel on väide volituste kuritarvitamise kohta põhjendamatu selles osas, mis puudutab müügihinda ja müügihindade ja prognoositavate tootmiskulude vahelist suhet üleminekuperioodi lõpus.

III Belgia valitsuse sekkumine

Hageja väitel langetati otsusega nr 22/55 ja Belgia valitsuse sekkumise teel müügihinda selleks, et täita Belgia valitsuse majanduspoliitika eesmärgi, kuid hageja ei täpsustanud, mis osas olid need eesmärgid vastuolus nende eesmärkidega ja asendasid neid eesmärgi, mida Ülemamet oli volitatud taotlema. Hageja ei ole esitanud tõendeid selle kohta, et Ülemamet oleks otsusega nr 22/55 Belgia tootjate õigustatud huvid ohverdanud Belgia valitsuse poliitika kasuks.

Lisaks sellele on üsna tavapärane, et sellel alal toimuvad arutelud ja konsultatsioonid. Väieldamatu tõsiasi, et Ülemamet kehtestas kõrgemad kui Belgia valitsuse poolt soovitatud hinnad, viitab pigem sellele, et Ülemamet säilitas oma piiramatu otsustusõiguse.

Seetõttu on käesolev kaebus põhjendamatu.

IV Müügihindade kehtestamine teatud juhtudel ilma tasakaalustamiseta

Hageja väidab, et kuigi tasakaalustussüsteemi ei kohaldata Campine'i piirkonna klassifitseerimata bituumenkivisöe puhul, ei saa sellest mingil juhul järeldada, et need söeliigid on juba nii integreeritud ühisturule, et neile ei ole vaja tasakaalustussüsteemi rakendada. Hageja leiab, et tuleb arvesse võtta seda, et võib osutada vajalikuks Belgia hindu veelgi langetada ning alustada vajadusel uuesti tasakaalustumaksete maksmist ka Campine'i piirkonna söekaevandustele.

Tegelikult on 28. mai 1955. aasta kirjas jäetud kõnealused söeliigid tasakaalustussüsteemis muutumatuna, vaatamata muudatustele reeglites, mille alusel määratakse kindlaks teatud

ettevõtjate tasakaalustusmaksete suurus. Konventsiooni artikli 26 lõike 2 punktis a sätestatud süsteemi kohaldatakse seega ka neile liikidele, eelkõige selles osas, kus süsteemi täielik mõju tuleb tagada hindade kindlaksmääramise teel.

Nagu juba eespool sedastatud, on hindade kindlaksmääramine üldine meede, mis on vajalik artikli 26 lõik 2 punktis a sätestatud erisüsteemi kohaldamiseks kogu Belgia söetoodangule.

Küsimus, kas see süsteem võimaldab tasakaalustusmaksete vähendamist või isegi lõpetamist teatud üksikute ettevõtjate tootmistingimuste alusel, on kaebuse esemeks, mis puudutab selektiivsuse põhimõtte kohaldamist artikli 26 rakendamisel. Sellise selektiivsuse õiguspärasust analüüsitakse allpool seoses Ülemameti poolt Belgia valitsusele 28. mail 1955. aastal saadetud kirjas esitatud sätetega. Praegu võib siiski väita, et sõltumata selle põhimõtte õiguspärasust puudutavast otsusest, ei saa aktsepteerida seda, et Belgia söe tarbijatele kohaldataks mitmeid hinnakirju, või seda, et sama liiki söe jaoks on olemas nii vabalt muudetavad kui ka kindlaksmääratud hinnad.

Eelmainitust järeldeb, et tasakaalustusmaksete vähendamine või isegi lõpetamine teatud liikide puhul ja üksikutel juhtudel ei põhjusta nende liikide kõrvaldamist hinnakirjast, kuna artikli 26 lõike 2 kohaselt kehtib kõikide Belgia söe tarbijate jaoks üks hinnakiri.

Vaidlusalust otsust selgitab seega artiklis 26 viidatud süsteemi asjakohane rakendamine ja selle süsteemi rakendamiseks vajaliku asjakohase õiguse kasutamine. Seega on väide volituste kuritarvitamise kohta põhjendamatu.

B – 28. mai 1955. aasta kiri

I. *Tasakaalustusmaksete vähendamine või nende maksmise lõpetamine teatud ettevõtjate puhul*

Hageja väidab esiteks, et see, et tasakaalustusüsteem sisaldab selektiivsuse kriteeriumi, s.o. tasakaalustusmaksete kohandamist ettevõtjate erilisele olukorrale vastavalt, on asutamislepingu kohaselt keelatud diskrimineerimine.

See argument tuleb tagasi lükata. 28.mai 1955. aasta kirjas sisalduva otsuse tulemusel ei eksisteeri enam kahjusid, mis tulenevad ebasoodsamatest geoloogilistest tingimustest, mis on tõepoolest Belgia söetööstusele kohaldatavate erisätete eelduseks. Sellest järeldeb, et erinevate tasakaalustusmaksete määrade maksmine füüsiliste tootmistingimuste alusel tõestab soovi tunnistada tegelikult eksisteerivaid erinevusi ja tagada võrreldavatel juhtudel võrreldava hüvitise saamine ja seega vältida diskrimineerimist. Hageja väide oleks veenev ainult juhul, kui Ülemamet ei oleks kohaldanud objektiivset ja ühesugust kriteeriumi selle kontrollimisel, kas ettevõtjate olukord vastab tasakaalustusmaksete määramise tingimustele. Kirjas sisalduvas otsuses kehtestati tegelikult selline kriteerium ning ei ole vaidlustatud, et olukord nendes kolmes söekaevanduses on sellega vastavuses.

Teiseks leiab hageja, et artikli 26 lõike 2 punktis a viidatakse „Belgia söele” ja kuna kõnealuse lõike punktides b ja c sätestatud tasakaalustusmaksed on oma olemuselt üldised, siis peab ka punktis a sätestatud tasakaalustusmaksed olema olemuselt üldine.

See argument ei ole otsustav, kuna punktides b ja c sätestatud tasakaalustusmaksed on selgelt ettenähtud selleks, et Belgia raua- ja terasetööstus ning söe eksportijad saaksid ühisturul

konkureerida, kui prognoositavatel tootmiskuludel põhinev piirsumma ületab oluliselt kehtivaid ühisturu hindasid. Nendel põhjustel on punktides b ja c sätestatud tasakaalustusmakssetega taotletavad eesmärgid erinevad nendest, mida taotletakse punktis a sätestatud tasakaalustusmakssetega. Lisaks sellele on punktides b ja c mitmeid sätteid, mis on ettenähtud punkti a alusel makstavate tasakaalustusmakssete jaotuse reguleerimiseks. Arvestades neid erinevusi punktide a, b ja c vahel ja seda, et fraasi „Belgia süsi” võib kasutada mõlemal juhul, ei saa üksnes artikli 26 sõnastuse alusel järeldada, et punktis a sätestatud tasakaalustusmaksed peaksid oma olemuselt üldised olema. Kui tasakaalustusmaksed makstaks punkti a alusel kõikidele ettevõtjatele ühtemoodi, sõltumata erinevustest nende tootmistingimustes, siis oleks tasakaalustusmeetmed diskrimineerivad ja põhjendamatud, kuna need muutuksid subsidiumiks selles osas, kus tasakaalustusmaksed makstaks ettevõtjatele, kelle tootmistingimused ei ole ebasoodsad, mis tasakaalustusmakssete maksmise oluliseks eelduseks. Seetõttu tuleb tasakaalustusüsteemi puhul kindlasti arvestada ettevõtjate individuaalseid tootmistingimusi.

Oma argumendi toetuseks viitab hageja veel olemasolevale eelneva tulude taseme säilitamise garantiile.

Vaatamata sellele, et konventsioonis ei viidata sellele, et tasakaalustusmakssete ja ainult artiklis 25 seoses maksu hindamise alusega mainitud tulude vahel oleks mingi seos; oleks selline tõlgendus vastuvõetav ainult siis, kui tasakaalustusmaksed peaksid tingimata ja kõikidel asjaoludel katma kogu vahe langetatud müügihindade ja üleminekuperioodi alguses olemasolevate tulude vahel. Antud juhul ei ole asi nii, kuna tasakaalustusüsteem on üksnes kaitsemeede kiirete ja ohtlike tootmistasemetete muutuste vältimiseks. Konventsiooni artikli 24 kohaselt peab selleks kehtestatud erisüsteemi puhul võtma arvesse ühisturu loomise ajal valitsevaid tingimusi. Seda sätet ei saa siiski tõlgendada laiemalt „s.o. nii, et sellega tagatakse algse tulude taseme säilimine. Sellise erisüsteemi, nagu tasakaalustusüsteem, kasutuselevõtmist selgitab see, et Belgia teatud tootmistingimused erinevad oluliselt ühisturul osalevate teiste maade tootmistingimustest. Seetõttu ei või tasakaalustusmeetmete abil ületada neid piire, mis on vajalikud nendest erinevustest tuleneva kahjuliku mõju neutraliseerimiseks ning ei sisalda garantiid, et tulude algne tase säilitatakse. See, mil määral müügihindade ja tasakaalustusmakssete kogusumma, mis määrab ettevõtjate tulude taseme, peab muutuma üleminekuperioodil, on küsimus, mida Ülemamet peab uurima, arvestades Belgia kaevanduste ümberseadmestamise ja reorganiseerimise programmide edenemist.

Pealegi, kui tasakaalustamise eesmärk oleks tagada tulude algne tase, siis oleks see vastuolus konventsiooni artiklis 25 kehtestatud tasakaalustusmakssete järk-järgulise langetamise põhimõttega. Lisaks sellele tuleb konventsiooni artikli 1 kohaselt tootmine järk-järgult kohandada ühisturu loomisest tulenevate uute tingimustega ja mitte kohandada uusi tingimusi üleminekuperioodi alguses eksisteerivate oludega.

Kui tasakaalustusüsteemi eesmärk oleks, nagu hageja väidab, tagada söekaevandusele ümberseadmestamise programmide täideviimiseks vältimatult vajalikeks peetavad rahalised ressursid, siis ületaks tasakaalustusüsteemi eesmärk oluliselt selle algse põhjuse ning muudaks tasakaalustusmakssete meetmeks, mis on ettenähtud selleks, et mõjutada aktiivselt ja otseselt Belgia kaevanduste reorganiseerimist, mis oleks vastuolus kaitsemeetme pigem passiivse olemusega.

Lõpetuseks väidab hageja, et tasakaalustusmaksed peaksid olema ühesugused kõikide söekaevanduste puhul, kuna asutamislepingus ja konventsioonis, eelkõige asutamislepingu

artikli 5 neljandas lõigus ja artiklis 62 ning konventsiooni artikli 24 punktis b ja artikli 26 lõikes 4, on sätestatud erimeetmed üksikute söekaevanduste vaheliste erinevuste tasandamiseks.

See argument ei ole põhjendatud, sest kuigi eelnimetatud sätetes on kehtestatud muud meetmed kui tasakaalustussüsteem söekaevanduste vaheliste erinevuste tasandamiseks, ei takista see mingil viisil Belgia juhtumi puhul tasakaalustamisel arvesse võtmast individuaalseid erinevusi sel määral kui selle riigi jaoks kehtestatud tasakaalustussüsteem seda võimaldab.

Järelikult on käesolev kaebus põhjendamatu.

II Tasakaalustusmaksete maksmise peatamise oht

Kuna tasakaalustussüsteem on üksnes kaitsemeede, mis võimaldab Belgia söe integreerimist ühisturuga reorganiseerimise ja ümberseadmestamise protsessi täideviimiseks ettenähtud üleminekuperioodi algusest, siis ei ole selle süsteemi eesmärk seda protsessi otseselt ja aktiivselt mõjutada. On selge, et tasakaalustusmaksed määratakse eeldusel, et Belgia söekaevanduste reorganiseerimine ja ümberseadmestamine toimub nii, et see võimaldab Belgia söe integreerimist ühisturuga üleminekuperioodi lõpus.

Tasakaalustussüsteemi eesmärk ei ole söekaevanduste ümberseadmestamise ja reorganiseerimise finantseerimine. Kui ilmneks, et teatud ettevõtjad ei teosta reorganiseerimise ja ümberseadmestamise töid vastutaval viisil, siis tuleks tunnistada, et tasakaalustussüsteem ei ole põhjendatud. Seega jääksid need ettevõtted oma süül ilma õigusest saada tasakaalustusmaksed.

Ülemamet peab seda võimalust arvestama. Seda ta ka tegi tingimuslikult oma 28. mai 1955. aasta kirjas punkti 2 alapunktis d, volitades Belgia valitsust vajadusel peatama Ülemameti eelneval nõusolekul tasakaalustusmaksete maksmine. Kirja sõnastusest ei saa järeldada, et Ülemamet oleks nõusoleku andnud subjektiivsetel ja faktidega põhjendamata alustel. Ülemamet ei ole seega oma volitusi kuritarvitanud ja hagi on selles osas põhjendamatu.

C- Kohtukulud

Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 60 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud. Seetõttu tuleb kohtukulud välja mõista hagejalt.

EUROOPA KOHUS

otsustab:

- 1. lükata Ülemameti 28. mai 1955. aasta otsuse nr 22/55 ja Ülemameti teatud otsuste, mis tulenevad Ülemameti 28. mai 1955. aasta kirjast Belgia Kuningriigi valitsusele, mis puudutab tasakaalustussüsteemi muutmist, tühistamise hagi tagasi;**
- 2. jätta kohtukulud hageja kanda.**

Pilotti

Rueff

Riese

Serrarens

Delvaux

Hammes

van Kleffens

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 29.novembril 1956.a. Luxembourgis.

M. Pilotti
president

A. Van Houtte
kohtusekretär

A. van Kleffens
ettekandja-kohtunik